

PROTIVGRADNA

ZAŠTITA BEZ GRANICA

Projekat za efikasnu protivgradnu zaštitu. Izgradnjom zajedničkog sistema odbrane očekuje se značajno smanjenje šteta od grada u severnom delu Vojvodine i županijama Bač-Kiškun i Čongrad.

Mađarska-Srbija IPA prekogranični program

Čovekova drevna želja je da uktroti ekstremne meteoroološke pojave,

čime bi se smanjio nastanak šteta u prirodi i u dobrima koja je stvorio čovek.

To je bila osnovna ideja i konkursa koji su – u potrazi za efikasnom,

preko graničnog metodom protivgradne zaštite – zajednički podneli Samouprava županije

Bač-Kiškun (BKMÖ), Republički hidrometeorološki zavod (RHMZ), i Savez vojvođanskih mađarskih gazdji (SVMG) u okviru programa IPA prekogranični program Mađarska – Srbija.

Ukupni budžet projekta iznosi: 116.365 evra, od kojih su 98.910,25 evra renovirana materijalna sred-

Međutim, efikasnom funkcionisanju državna granica doslovce postavlja ograničenja pošto se u njenom pravcu ne može dejstvovati. Na taj način teritorija širine 6 kilometara, ili nešto više od 100 hiljade hektara na graničnoj liniji Srbije i Mađarske, u dubini Srbije ostaje nezaštićena.

Jedan od ciljeva ovog projekta je na- laženje rešenja za ovaj problem.

POZITIVNI UTICAJI

Zahvaljujući izgradnji sistema protivgradne zaštite povećava se sigurnost uzgajanja, a smanjuje se gubitak prihoda u poljoprivredi, pretrpljen zbog šteta prouzrokova- nih prirodnim nepogodama. Sa ob-

zirom na to, da se ne vrše potrebna posipanja fungicidima nakon većih padavina grada, sistem doprinosi očuvanju okoline i razvoju ekološke poljoprivrede. Istovremeno, kao rezultat te prevencije, znatno se mogu smanjiti gradonosne štete i u krugu stanovništva.

SRPSKI PRIMER JE DOBAR PRIMER

Srbija već više od 45 godina razvija raketični sistem za suzbijanje grada finansiran iz državnog budžeta, koji funkcioniše sa efikasnošću od preko 70% i koji obuhvata i štiti od grada područje gotovo cele države.

Delatnost od 2011. spada u delo- krug Sektora za vanredne situacije MUP-a Srbije. Koriste se protiv- gradne rakete, u kojima se upotrebljava reagens na bazi srebro-jodi- da. Na branjenoj teritoriji trenutno funkcioniše 165 protivgradnih sta- nica, detekciju olujnih centara po- mažu 13 radarskih centra. Sezona protivgradne zaštite traje od 15.

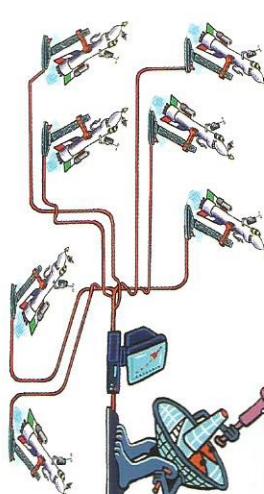

OPTIMISTIČNA VIZIJA BUDUĆNOSTI

Nakon godinu i po dana planiranja u sledećem budžetskom ciklusu Evropske unije (2014-2020) može se ostvariti model projekta pro- tivgradne zaštite, koji bi pokrivao teritorije županija Bač-Kiškun i Čongrad. Prema planovima bi pod optimalnim uslovima bilo potrebno izgraditi 260 lansirnih stanica, čime bi postalo moguće zaštititi u Mađarskoj čak 1.300.000 hektara, a u Vojvodini 100.000 hektara. Troškovi projekta po procenama iznose oko 1,5 – 2 miliardi forinti. Prve pro- tivgradne rakete sa srebro-jodi- dom se u Mađarskoj po očekivanju

SREBRO-JODID UBICA GRADA

Suština tehnologije, koja se pri- menjuje u Srbiji – a koja može biti

evra iz Mađarske.

Cilj projekta je: izrada studije izvodljivosti realizacije zajedničkog sistema za suzbijanje grada na području severne Vojvodine, i u Županijama Bač-Kiškun i Čongrad.

informacije:

www.hu-srb-ipa.hu, www.mup.gov.rs, fejlesztes.bacskiskun.hu,

vmgsz.gportal.hu

protivgradnoj zaštiti, umesto zrna gradonosnih oblaka pomoću protivgradnih raket u nosi srebro-jodid. Osnovu rada protivgradne zaštite čine radarska merenja oblačnosti. Opasne meteorološke situacije se primećuju na osnovu radarskih snimaka dobivenih o oblacima, odnosno o zonama padavina, i na taj način se vrše pripreme za eventualnu intervenciju. Ukoliko se na bazi radarskog snimka oblak smatra opasnim, tj. gradonosnim, tada se ubacuje reagens u odgovarajuću zonu oblaka. Usled toga se umesto ogromnih zrna grada stvara više manjih kristala, koji stiže na tlo kao, pljusak ili u obliku sitnih, kašastih ledeni kuglica. Srebro-jodid – koji se protivgradnim raketama ubacuje u radarom unapred određene delove kumu-

– ogleda se tako, što se u slojeve gradonosnih oblaka pomoću protivgradnih raketa unosi srebro-jodid. Osnovu rada protivgradne zaštite čine radarska merenja oblačnosti. Opasne meteorološke situacije se primećuju na osnovu radarskih snimaka dobivenih o oblacima, odnosno o zonama padavina, i na taj način se vrše pripreme za eventualnu intervenciju. Ukoliko se na bazi radarskog snimka oblak smatra opasnim, tj. gradonosnim, tada se ubacuje reagens u odgovarajuću zonu oblaka. Usled toga se umesto ogromnih zrna grada stvara više manjih kristala, koji stiže na tlo kao, pljusak ili u obliku sitnih, kašastih ledeni kuglica. Srebro-jodid – koji se protivgradnim raketama ubacuje u radarom unapred određene delove kumu-

– ogleda se tako, što se u slojeve gradonosnih oblaka pomoću protivgradnih raketa unosi srebro-jodid. Osnovu rada protivgradne zaštite čine radarska merenja oblačnosti. Opasne meteorološke situacije se primećuju na osnovu radarskih snimaka dobivenih o oblacima, odnosno o zonama padavina, i na taj način se vrše pripreme za eventualnu intervenciju. Ukoliko se na bazi radarskog snimka oblak smatra opasnim, tj. gradonosnim, tada se ubacuje reagens u odgovarajuću zonu oblaka. Usled toga se umesto ogromnih zrna grada stvara više manjih kristala, koji stiže na tlo kao, pljusak ili u obliku sitnih, kašastih ledeni kuglica. Srebro-jodid – koji se protivgradnim raketama ubacuje u radarom unapred određene delove kumu-

2015. godine. To će se omogućiti operativnim radom sa postojićem radarskom stanicom u Bajši pored Bačke Topole, i sa radarske stанице u izgradnji u Sentešu odakle će srpski i mađarski stručnjaci započeti da brane od gradonosnih nepogoda pogranicnu zonu sa obe strane dveju država.

POSLE KIŠE NE TREBA KABANICA!

Mađarska trenutno ne raspolaže sa efikasnim i rasprostranjenim sistemom protivgradne zaštite, zbog toga trpi štete od više milijardi. Grad nanoši značajne štete ne samo poljoprivredi nego i materijalne štete na vozilima, a isto tako i imovini i na nekretninama. Sve bi to moglo da se izbegne sistemom protivgradne zaštite...

Program sufinansira
Evropska unija

Ova publikacija je odštampana uz finansijsku podršku Evropske unije. Za sadržaj ovog dokumenta je odgovorna isključivo Samouprava Županije Bač-Kiškun i sadržaj ovog dokumenta ne odražava zvanično mišljenje Evropske unije i/ili Direktorata.

